

Управління та адміністрування

Станіслав Бичай

магістрант кафедри менеджменту та

бізнес-адміністрування,

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

м. Івано-Франківськ

СУЧАСНІ МОДЕЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ

В умовах постійних криз та нестабільності великої актуальності набуває пошук нових моделей та нетипових способів організації діяльності сучасних підприємств. Такі інструменти мають бути гнучкими та готовими до змін, і в той же час повинні продукувати чіткий план дій в кожній конкретній ситуації. Як свідчить світова практика, на вказані запити та вимоги чітку відповідь може дати проєктний менеджмент. Проте, сучасні моделі та підходи проєктного менеджменту досі є непоширеними у використанні на підприємствах України. Аналіз літературних джерел доводить актуальність теми, але деякі аспекти потребують більш глибокого вивчення.

Найвідомішим в проєктному менеджменті є класичний підхід. В його основі закладений принцип поділу процесу виконання проєкту на послідовні етапи. Саме на такій лінійній структурі базується традиційне проєктне управління. Різні проєкти вимагають різну кількість фаз реалізації, але сутність залишається одною – проєкт розбитий на етапи з суворим виконанням послідовності [1, ст.7]. Для реалізації проєктів в межах класичного підходу використовують інструменти календарно-мережевого планування – найпоширенішим інструментом такого планування є діаграма Ганта. Існує безліч інструментів для її побудови – від простих таблиць Excel і Smartsheet, до професійних програмних пакетів, таких як Microsoft Project та Primavera.

Однак не всі проєкти можуть бути структуровані таким чином, щоб бути реалізованими за класичним проєктним підходом. В цьому випадку більш ефективним буде Agile – методологія, яка пропонує сімейство сучасних гнучких ітеративно-інкрементальних методів для управління проєктами. Відповідно до зазначеного підходу, проєкт розбивається не на послідовні фази, а на маленькі підпроєкти, які потім об'єднуються в готовий продукт [2].

Методологія управління проєктами Agile – це скоріше набір ідей і принципів того, як потрібно реалізовувати проєкти. Вже на основі цих принципів і кращих практик були розроблені окремі гнучкі методики або, як їх часто називають, фреймворки – передусім, це Scrum і Kanban. Ці методики можуть досить сильно відрізнятися один від одного, але вони слідуєть одним і тим же принципам.

Scrum – фреймворк, який поєднує в собі елементи класичного процесу та ідеї гнучкого підходу до управління проєктами. Головним принципом є командна робота та фокус на меті кожної ітерації. Також методика відрізняється нестандартним підходом до розподілу обов'язків у команді.

Scrum підходить для маленьких команд, коли команда формується тільки з фахівців, необхідних для виконання конкретного етапу проєкту. Окрім них до команди додають замовника, котрий вирішує, що треба робити в першу чергу, та визначає головні цінності кінцевого продукту. Вся робота іде невеличкими етапами – їх називають спринтами. Для кожного спринту встановлюється власна ціль, а наприкінці оцінюється результат. Поставлені цілі та досягнення візуалізуються на Scrum-board – інтерактивних дошках, де відображаються всі події в реальному часі [3].

Серед інструментів Scrum, які найчастіше використовуються керівниками проєктів та Scrum-майстрами – Jira, Confluence, Jira Product Discovery, VivifyScrum, Zoom, Slack, Trello тощо.

Kanban менш суворий, ніж Scrum – він не обмежує час спринтів, не має ролей, за винятком власника продукту, дозволяє члену команди вести кілька

завдань одночасно. Також ніяк не регламентовані зустрічі за статусом проєкту можна корегувати, виходячи з зручності або скасовувати взагалі.

Для роботи з Kanban необхідно визначити етапи потоку операцій (workflow). У Kanban вони зображуються як стовпці, а завдання позначають спеціальні картки. Картка переміщається по етапах, і на кожному етапі відсоток завершення стає вище. На виході – готовий до постачання замовнику елемент продукту.

Серед найпопулярніших Kanban-інструментів – Trello, Worksection, Jira, Asana, Notion. І це, звісно, лише незначна частина сервісів, які пропонують роботу з Kanban-дошками – варті уваги також KanbanFlow, MeisterTask, Wrike, ClickUp, ZenHub, Todoist, Pivotal Tracker, ActiveCollab, Taskworld тощо.

Успіх впровадження управління проєктами безпосередньо залежить від можливості його інтегрування в існуючу систему менеджменту підприємства. На сьогодні існує ціла низка сучасних методологій та практичних інструментів управління проєктами в сфері бізнесу. Проте методологія повинна обиратися на основі її здатності надавати підприємству найбільшу користь. Не існує універсальних моделей та інструментів – є ті, які просто підходять під конкретний проєкт. До того ж вони також можуть об'єднуватися та змінюватись відповідно до вимог команди, клієнта та самого проєкту.

Література

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide), Ed. Network Square, PA: Project Management Institute, 2021. 370 p.
2. What is Agile methodology? Examples, when to use it, advantages and disadvantages – URL: <https://tryqa.com/what-is-agile-methodology-examples-when-to-use-it-advantages-and-disadvantages/> (дата звернення: 30.10.2024).
3. Відмінності та переваги Agile, Scrum та Kanban в управлінні проєктами – URL:

<https://online.novaposhta.education/blog/vidminnosti-ta-perevagi-agile-scrum-ta-kan-ban-v-upravlinni-proektami> (дата звернення: 30.10.2024).